

1.1.18	Деонтологія фізичного терапевта	3
1.1.19	Долікарська медична допомога у невідкладних станах	5
1.1.20	Загальна теорія здоров'я, діагностика і моніторинг стану здоров'я	5
1.1.21	Безпека життєдіяльності та основи охорони праці в галузі	3

Отже, загальна компетентність розуміється як здатність до аналізу й синтезу, загальні знання, здатність до самостійного навчання, співпраці та комунікації, цілеспрямованість, лідерські риси, організованість і здатність до планування тощо – це ті здібності, які «необхідні у будь-яких ситуаціях, не лише тих, що пов'язані з певною галуззю. Крім того, більшість з них можна розвинути або знищити відповідним або невідповідним навчальним методом чи у певному форматі» [2, с. 64].

Література:

1. Зимняя И.А. Ключевые компетентности как результативно-целевая основа компетентностного подхода в образовании. Авторская версия / И.А. Зимняя. – М.: Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2004. – 42 с.
2. Освітні структури, результати навчання, навчальне навантаження і обчислення кредитів за Європейською системою взаємозарахування кредитів // Мат. наук.-практичного семінару «Кредитно-модульна система підготовки фахівців у контексті Болонської декларації», м. Львів, 21-23 листопада 2003 р. / МОН України; Нац. ун-т «Львівська політехніка». – Львів, 2003. – С. 58–72. – http://www.mon.gov.ua/education/higher/bolon/r_coll.doc, 11.10.2004 р.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ГРИ В ФУТБОЛ У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Харсун Ігор, Карасенко Руслан

ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»

Науковий керівник – канд. пед. наук, ст. викл. Кривенко Ю.

У статті розглянуто та проаналізовано особливості використання елементів гри в футбол у фізичному вихованні дітей дошкільного віку. Гра в футбол проводиться зі старшими дошкільниками в спрощених умовах. До основних прийомів техніки гри, рекомендованих для навчання дітей дошкільного віку є переміщення, удари по м'ячу, зупинки м'яча, ведення, відбір м'яча і дії воротаря.

Ключові слова: м'яч, футбол, спортивні ігри, фізичне виховання, діти дошкільного віку.

Постановка проблеми. Проблеми вдосконалення системи фізичного виховання дітей дошкільного віку в останні роки займають значне місце у наукових дослідженнях вчених. Оптимізація фізичного виховання дошкільнят визначається особливостями їх фізичного розвитку, потенційними можливостями дітей, рівнем розвитку рухових якостей, ефективністю методики і організації проведення фізкультурно-оздоровчої роботи, а також потребами збереження і зміцнення здоров'я дітей.

У зв'язку з тим, що гра є основним видом діяльності і формою організації дозвілля у дітей, застосування елементів спортивних ігор, адаптованих з урахуванням їх вікових особливостей є досить доцільним. Всі ігри для дітей дошкільного віку, побудовані на рухових діях, можна розділити на дві великі групи: рухливі ігри з правилами і спрощені спортивні ігри.

Різними авторами відзначено, що в розвиток інтелектуальних здібностей дошкільнят особливо ефективно застосування рухливих ігор з м'ячем. Ігри з м'ячем є не тільки цікавими розвагами, але і в значній мірі сприяють розвитку координації рухів, що дуже важливо при навчанні письма, малювання, конструювання. Вчені вважають за необхідне займатися з дітьми спортивними іграми з елементами футболу, баскетболу, бадмінтону, волейболу та ін.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз науково-методичної літератури і нормативних документів, дозволяють констатувати, що в системі фізичного виховання дошкільних установ різних країн використовуються в основному одні й ті ж види рухової активності. При цьому пріоритет відданий грі як засобу, формі та методу фізичного виховання дітей. Аналіз літературних джерел свідчить про те, що у дітей старшого дошкільного віку більшість функціональних систем досягає достатнього ступеня зрілості, закінчується дозрівання нервових клітин головного мозку, збільшується кількість і якість виконання рухових дій, що безперечно впливає на розвиток психічних процесів. Не дивлячись на це, в системі фізичного виховання дошкільнят елементи спортивних ігор використовуються в незначному обсязі. В основному в практиці проведення занять, заснованих на використанні елементів спортивних ігор, застосовуються лише баскетбол. Засоби футболу застосовуються вкрай рідко [3].

Мета дослідження. Визначити та проаналізувати особливості використання елементів гри в футбол у фізичному виховання дітей дошкільного віку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Особливості використання засобів футболу з дітьми дошкільного віку обумовлені, перш за все, віком дітей, рівнем дозрівання і розвитку всіх систем і органів, рівнем фізичної підготовленості, фізичного і психічного

розвитку. Гра в футбол проводиться зі старшими дошкільниками в спрощених умовах. Згідно з рекомендаціями, навчання елементам гри в футбол і самій грі за допомогою різних програм відводяться певні періоди часу. В основному це заняття, що проводяться на відкритому повітрі в теплу пору року. У цьому віці не рекомендується застосовувати важкі і недоступні дітям елементи: кутовий удар, удар головою, зупинка м'яча грудьми і ін. Це безпосередньо пов'язано з фізіологічним розвитком організму [2].

Під час гри з боку керівника необхідний суворий контроль не тільки за діями дітей, але і їхнім самопочуттям. Оскільки надмірні навантаження можуть мати негативний вплив на організм дитини. До основних прийомів техніки гри, рекомендованих для навчання дітей дошкільного віку є переміщення, удари по м'ячу, зупинки м'яча, ведення, відбір м'яча і дії воротаря. При цьому техніка переміщення включає в себе наступну групу прийомів: біг, стрибки, зупинки, повороти. У процесі ігрової діяльності прийоми техніки переміщення використовуються в найрізноманітніших поєднаннях [4]. Діти рухаються в різних напрямках: по прямій, по дузі, зигзагом приставним кроком, вперед спиною і т.д. Особливістю переміщення дітей у футболі є поєднання різних способів бігу зі стрибками, зупинками, поворотами, що сприяє розвитку координаційних здібностей. В даному виді діяльності задіяні практично всі групи м'язів.

У зв'язку з вивченням питання про вплив засобів футболу на розвиток координаційних здібностей дітей дошкільного віку вважається за необхідне розгляд понять, що відображають суть рухової координації, координаційних здібностей і спритності. Найбільшу складність при визначенні поняття рухової координації з усієї сукупності фізичних якостей дітей дошкільного віку, становить наявність протиріч серед вчених і дослідників з питання співвідношення понять «координаційні здібності» і «спритність».

Рухова діяльність під час гри в футбол відрізняється від інших видів спорту. У сфері футболу здійснюється діяльність, спрямована на вдосконалення фізичних якостей, рухових навичок, та розвитку пізнавальних процесів. Відмінною особливістю гри в футбол є постійні зміни ситуацій на ігровому майданчику, що безпосередньо впливає на розвиток координаційних здібностей. Футбол відноситься до групи нестандартних, ситуативних вправ, де хід подій не відомий заздалегідь, і діяти доводиться в залежності від ситуації [1]. Відомо, що заняття футболом сприяють розвитку всього спектру фізичних якостей. При цьому до системи рухів, що здійснюються гравцями в грі футбол, пред'являються високі вимоги в плані координації рухів, їх взаємоузгодження та взаємодії для вирішення різних рухових завдань [4].

До 5-7 років діти в процесі навчання в достатній мірі освоюють основні види рухів ходьба, біг, стрибки, метання. Футбол в свою чергу є

видом спорту, який поєднує в собі дані види рухів, що вивчаються дітьми в процесі фізкультурних занять. У зв'язку з цим використання на заняттях елементів гри в футбол цілком може стати основою для їх закріплення і вдосконалення в процесі виконання дітьми рухових дій з м'ячем, як руками, так і ногами. Узгодження окремих елементів руху в єдине смислове ціле для вирішення конкретного рухового завдання в процесі освоєння елементів гри в футбол і виступає в якості шляху розвитку координаційних здібностей.

Висновки. Аналіз науково-методичної літератури дозволив встановити, що в системі дошкільної освіти використовується широкий спектр програм для організації педагогічного процесу в дошкільних закладах. Базові програми в основному носять оздоровчий характер і спрямовані на різнобічний розвиток дитини. Дослідження змісту програм фізичного виховання в дошкільних навчальних закладах дозволило виявити, що засоби, форми і методи фізичного виховання в основному спрямовані на розвиток таких видів рухів як ходьба, біг, стрибки, лазіння, метання. Як засоби також використовуються рухливі ігри. В освітніх програмах рекомендується використання вправ з арсеналу спортивних ігор. В системі фізичного виховання дошкільних установ різних країн використовуються в основному одні й ті ж види рухової активності. При цьому пріоритет відданий грі як засобу, формі і методу фізичного виховання дітей. При цьому елементи спортивних ігор в системі фізичного виховання дошкільнят використовуються недостатньо. Одним з ефективних засобів фізичного виховання і відповідає віковим особливостям старших дошкільників є вправи, що включають елементи спортивних ігор. Використання елементів спортивних ігор робить позитивний вплив на розвиток фізичних якостей, рухових навичок, інтелектуальних здібностей, сприяють підвищенню рівня захисних функцій організму і формуванню інтересу до фізичної культури і спорту. Встановлено, що в основному в дошкільних установах використовуються ігри з м'ячем руками (баскетбол, волейбол, гандбол), а елементам гри в футбол відводиться, як правило, ознайомча роль. Перш за все, як показав аналіз спеціальної літератури, це пояснюється недостатньою методичною забезпеченістю занять, що ускладнює їх використання в практиці фізичного виховання дітей дошкільного віку.

Таким чином, є необхідною розробка методики організації та проведення фізкультурних занять з дітьми старшого дошкільного віку в умовах дитячих виховних закладів на основі застосування елементів гри в футбол.

Література:

1. Антипов А.В. Диагностика и тренировка двигательных способностей в детско-юношеском футболе: науч.-методич. пособие / А.В. Антипов, В.П. Губа, С.Ю. Тюленьков. – М.: Советский спорт, 2008. – 152 с.

2. Вайн Х. Как научиться играть в футбол: Школа технического мастерства для молодых / Пер. с итал. / Х. Вайн. – М.: Terra-Спорт, Олимпия Пресс, 2004. – 244 с.
3. Парамонова Л.А. Дошкольное и начальное образование за рубежом: история и современность: учебное пособие / Л.А. Парамонова, Е.Ю. Протасова. – М.: Академия, 2001. – 240 с.
4. Степаненко В.М. Теорія і методика викладання футболу / В.М. Степаненко. – Переяслав-Хмельницький: СПД Кузьмичова Р.Ю., 2010. – 210 с.
5. Шамардин В.Н. Система подготовки юных футболистов: учебное пособие / Шамардин В.Н. – Днепропетровск: Пороги, 2001. – 104с.

ДІЯЛЬНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ НА ЗАСАДАХ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ

Хлібкевич Сергій

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

В статті проаналізовано сучасні тенденції підготовки майбутнього вчителя фізичної культури до дослідницької діяльності у вищому педагогічному навчальному закладі на засадах компетентнісного підходу. Досліджено педагогічні аспекти формування дослідницької компетентності компетентності майбутнього вчителя фізичної культури.

Ключові слова: компетентність, компетентнісний підхід, дослідницька діяльність, дослідницька компетентність.

Особливе місце в роботі вчителя фізичної культури займає дослідницька діяльність. Адже цілеспрямований педагогічний вплив на організм і особис-тість учня загалом можливий лише за умови вивчення його потенційних можливостей. Тому ефективна професійна діяльність учителя фізичної культури вимагає:

- дослідження фізичного розвитку, фізичної підготовленості і функціонального стану школярів;
- вивчення класу, групи учнів;
- спостереження й аналізу уроків;
- підбору адекватних засобів і методів навчання;
- аналізу власної діяльності і досвіду роботи колег;
- апробації ефективності різних режимів м'язової діяльності;
- планування уроків і спортивного тренування в секціях;
- визначення доступних навантажень для учнів під час виконання різних за характером та Інтенсивністю фізичних вправ;
- оцінки динаміки показників фізіологічних функцій, оперативних і кумулятивних ефектів, досягнутих унаслідок фізичних навантажень [1].